



ایکنا: شماره‌های ۳۹۱ و ۳۹۲ ماهنامه پاسدار اسلام از سوی دفتر تبلیغات حوزه علمیه‌قم منتشر شد. در این شماره‌های ماهنامه پاسدار اسلام، ویژه‌نامه عید غدیرخـم با آثاری از آیات جوادِ اُمّلی، حسن‌زاده‌اُمّلی، مجتبی‌تهرانی و گفت‌وگویی با آیت‌الله علوی گرگانی منتشر شده است. «نخستین پیروزی نهضت اسلامی به‌رهبری امام خمینی»، «آسیب‌شناسی فهم آیات قرآن از دیدگاه امام محمدباقر (ع)»، «جایگاه امامت از دیدگاه امام هشتم(ع)»، «درآمدی بر تلاش‌های علمی فرهنگی امام رضا(ع)»، «سبک زندگی اسلامی ایرانی و مساله حجاب و عفاف»، «منظومه اهل دل»، «شهید هاشمی نژاد؛ طلایه‌دار مبارزه و مقاومت در خراسان» و «فرزند خصال خویشتن باش» مطالبی دیگر از شماره اخیر ماهنامه پاسدار اسلام است. «پاسدار اسلام» ماهنامه عقیدتی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم است که با مدیریتمسئولی محمدحسن رحیمیان و سردبیری عبدالحمید انصاری منتشر می‌شود.



انتشار «مباحث سیاسی بحارالانوار»



شبهستان: دومین جلد از پروژه «مباحث سیاسی بحارالانوار» تألیف ابوالفضل سلطان محمدی پس از طی مراحل ارزیابی و ویراستاری آماده چاپ است.
حدیث‌پژوهی در فرهنگ و حوزه‌های شیعی همواره مورد توجه عالمان دینی بوده و گردآوری، پژوهش و طبقه‌بندی آثار و جوامع حدیثی در موضوعات گوناگون سابقه طولانی دارد، اما چنین پژوهشی از منظر سیاسی با وجود فراهم بودن بستر روایت آن در برخی مقاطع تاریخی صورت نگرفته یا کمتر مورد توجه و اهتمام نویسندگان و عالمان دین بوده است.
بنابراین استخراج و گزینش احادیث سیاسی و روشن ساختن میزان اعتبار و تأمل در محتوا و مفهوم آنها پژوهشی جدی را طلب می‌کند. آنچه بر ضرورت و اهمیت این مساله در جامعه معاصر می‌افزاید، طرح مباحث سیاسی از نگاه دین و برداشت‌های سیاسی از منابع دینی و رویکرد دانش‌پژوهان علوم سیاسی به متون روایی در جهت مستندسازی نظر به‌ها و اندیشه‌های سیاسی است.
با توجه به چنین ضرورتی، پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی تحقیقات راه‌این سمت برده و تاکنون جلد اول «مباحث سیاسی بحارالانوار» توسط ابوالفضل سلطان محمدی و به همت پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی منتشر شده است و جلد دوم این مجموعه نیز به‌زودی منتشر می‌شود.



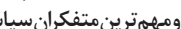
«عرضه حدیث بر قرآن» منتشر شد



ایکنا: «عرضه حدیث بر قرآن» کتابی است به قلم مهدی احمدی نورآبادی که به تا‌گی توسط پژوهشگاه قرآن و حدیث منتشر شده است. مهدی احمدی نورآبادی، عضو هیات‌علمی دانشگاه شیراز هدف از نگارش این کتاب را مینان: از اعتبار احادیث ائمه اطهار(ع) عنوان کرده است تا با ارائه احادیث بر قرآن کریم و تطبیق با معیارها و قواعد قرآن، احادیث جعلی، تحریف شده و ساختگی شناسایی شوند. کتاب «عرضه حدیث بر قرآن» در چهار بخش «کلیات»، «قرآن، معیار یا لایح حدیث»، «مدلول قاعده قرآن معیار بالایش حدیث» و «برخی تأملات» تدوین شده است که هر کدام از بخش‌ها دارای فصل‌های مختلفی هستند. «عرضه حدیث بر قرآن» با شمارگان ۵۰۰ نسخه، در ۳۱۲ صفحه و با قیمت ۱۲۵۰۰ تومان توسط سازمان چاپ و نشر موسسه علمی فرهنگی دارالحديث منتشر شده‌است.

اندیشه

امین محمدی زاد
هان‌ا آرنٔ یکی از بحث بر انگیز ترین **و مهم ترین متفکران سیاسی قرن بیستم است. وی به تحقیق و بررسی و البته نقد مفاهیم سنتی فلسفه سیاسی پرداخت، کاری که کمتر متفکری، وقت صرف آن کرده است. هانا آرنٔ را نمی توان جزء مکتب فکری خاصی قرار داد چون نقد و دفاع از نظریات مختلف در یک مکتب یکی از شاخصه های اندیشه وی است. گویا او از هر اندیشه و مکتب آنچه لازم داشته را برداشته است. آرنٔ متفکری است که در تمام نوشته ها، سخنرانی ها و گفت وگوهایش به دو مفهوم سیاست و فلسفه توجه دارد، از این رو هنوز نمی توان به راحتی گفت هانا آرنٔ چنانچه خود می خواهد یک نظر به پرداز سیاسی است یا یک اندیشمند فلسفی.**



فیلسوف با نظر به پرداز سیاسی
وقتی کلیت و مجموعه آثار آرنٔ را در نظر بگیریم می توانیم نشان فیلسوفان مهمی را در آنها مشاهده کنیم. یکی از مهم ترین آنها کانت است و این تأثیر گذاری به حدی است که بسیاری معتقدند بدون فهمیدن فلسفه کانت نمی توان سراغ درک اندیشه های آرنٔ رفت. هانا آرنٔ نزد استادانی چون مارتین هایدگر و کارل یاسپرس پرورش یافت که هر دو از بزرگان فلسفه بودند.

دیدگاه آگوستین در باب اراده، مسئولیت شخصی و «دیگر دوستی» نیز در تفکر وی آشکار است. از سوی دیگر آرنٔ در آثار خود رد و نشانی هم از متفکرانی چون ارسطو، ماکیاوولی و مونستکیو دارد. هانا آرنٔ از منظر فلسفی متأثر از دیدارشناسی و اگزیستانسیالیسم است. در واقع فلسفه در شکل گیری تفکر آرنٔ نقش اساسی داشته است اما نکته این است که آرنٔ خود این مساله را نقض می کند و در کتابش با عنوان «سنت پنهان» می نویسد: «من به محفل فیلسوفان تعلق ندارم... حرفه من نظریه سیاسی است... من سال ها پیش در ۲۷ فوریه ۱۹۳۳ به طور کلی از فلسفه کناره گیری کردم و به سمت تحقیق درباره سیاست رفتم... از این لحظه به بعد بود که حس مسئولیت در من بیدار شد و هر آنچه که به امر سیاسی تعلق داشت به سرنوشتی شخصی برای من تبدیل شد.»

هانا آرنٔ از دوره نوجوانی به فلسفه علاقه

«سیر حکمت در اروپا»

معروف ترین و شناخته شده ترین کتابی است که از محمدعلی فروغی در ایران منتشر شده است. همین کتاب است که نخستین اثر فارسی در باب فلسفه جدید غربی است و ایرانیان را با نخستین درجه به سوی فلسفه مدرن روبه رو می کند. جلد اول «سیر حکمت در اروپا» در سال ۱۳۱۰ منتشر شد. سپس جلدهای دوم و سوم آن به ترتیب در سال های ۱۳۱۸ و ۱۳۲۰ انتشار یافت. همان گونه که ذکر شد، این کتاب نخستین اثر دقیق و منظم از فلسفه غرب در ایران است. خود فروغی فایده تالیف سیر حکمت در اروپا را دو چیز می داند که یکی آشنایی دانش آندوزان با افکار حکمای باختر است و دیگر اینکه مفتاح و روش نگارش فلسفه جدید را به زبان فارسی امروزی به دست می دهد.

آغاز یک دغدغه

نباید فراموش کرد که فروغی پیش از تالیف و تصنیف این مجموعه، رساله «گفتار در روش به کار بردن عقل» رنه دکارت را به فارسی بازگردانده و همچنین رساله «حکمت سقراط» را نگاشته بود. شاید جالب توجه باشد که فروغی به جز فلسفه کلاسیک و مدرن غربی، به فلسفه ایران – اسلامی نیز نیم نگاهی داشت. وی بر کتاب «شفا» ابوعلی سینا مقدمه می نوشت و با حکمت ایرانی شهری و خسروانی به خوبی آشنا بود. اما چرا فروغی در پرداختن به فلسفه، این گونه از غرب به شرق و از قدیم به حرکت بود. خودش می نویسد: «ایچانب که همه عمر گرفتار مشاغل دولتی بودم، از آنجا که به علم و معرفت عشق داشتم و نیز اشتیاق به اینکه بتوانم کار تحصیل علم را بر دانش پژوهان آسان کنم، تفنن و تفریح خود را در تالیف و ترجمه کتب یافتم و از جمله هوس ها که در دل پروردم، این بود که حکمت قدیم و جدید را به دسترس طالبان علم بگذارم.»

اشتغال به فلسفه

این گونه است که محمدعلی فروغی در کنار همه مشغله های سیاسی و دلمشغولی های وطنی، دست به کار سترگی می زند که ماحصلش آشنایی ایرانیان با فلسفه قدیم و جدید غرب است. او در مسیر این کار سترگ ابتدا به سمت سرچشمه های فلسفه در باستان باستانی می رود و فلسفه سقراط و افلاطون را به فارسی بازمی گرداند. فروغی در توضیح انگیزه خود از این کار می نویسد: «چون رسالت و کتب افلاطون

اندیشمند فلسفی یا نظریه پرداز سیاسی؟

ضرورت عطف تفکر به جهان امروز

امروز صد و هشتمین سالروز تولد هانا آرنٔ است



آمریکا، دیدن و لمس کردن تفاوت های دو جامعه، فاه اقتصادی، اندیشه ناسیونالیسم و آزادی های مختلف را در طول زندگی خودش دارد. هانا آرنٔ تحت تأثیر دوره تاریخی زمان خودش بود.

او در سال ۱۹۳۳، هنگامی که هیتلر در آلمان قدرت گرفت، به زندان افتاد. اما موفق شد از دست نازی ها فرار کند و به آمریکا پناه ببرد. او در سال ۱۹۵۱ تابعیت ایالات متحده را پذیرفت. اتفاقی که از آن به نیکی یاد می کند. در نظر آرنٔ تابعیت آمریکایی اش بسیار ارزشمند بود چون او را از وضعیت بی وطنی ها کرده و نقشی در جمهوری به او بخشیده بود. جمهوری تنها نوعی از حکومت بود که او بیش از همه در مقایسه با اشکال دیگر، آن را تحسین می کرد.

آرنٔ آمریکایی- آلمانی

آرنٔ در واقع هیچ گاه از پیشینه اروپایی اش و به طور خاص از زبان آلمانی اش دست برنداشت و هیچ گاه زبان مادری اش را با انگلیسی معاوضه نکرد. او در آمریکا استاد کرسی نظریه های سیاسی بود و وقت خود را صرف تدریس در دانشگاه های چون پرینستون، شیکاگو و «مدرسه جدید پژوهش های اجتماعی» و نوشتن آثاری مهم در فلسفه و سیاست کرد.

در مقاله هایی که آرنٔ در بین سال های ۱۹۴۶ و ۱۹۵۰ نوشت استدلال می کند که عناصری- از جمله دولت- ملت- در اروپا گسترش یافته است که در نهایت در آلمان به شکل توتالیترایسم منبئور می شود. توتالیترایسم به عنوان نوع جدیدی از دولت، نمی توانست بدون بسط بنیان توتالیترا یا به

آغاز تالیف سیر حکمت

اما اینک لازم است به سیری که به نگارش تاریخ فلسفه در اروپا با همان سیر حکمت در اروپا منجر شد، اشاره کنیم. خود فروغی در مقدمه ای که بر چاپ دوم کتابش می نویسد، به این نکته اشاره می کند که «چند سال پیش برای اشتغال به امری علمی که ضمنا سود انبانی نوع در آن متصور باشد، به ترجمه رساله کوچکی که معروف ترین اثر دکارت فیلسوف نامی فرانسوی است، دست بردم. پس از انجام ترجمه علم به اینکه این رساله به کسانی که از معارف اروپا آگاهی نداشته باشند، چندان بهره ای نمی دهد. پس برای مزید فایده مقدمه ای بر آن افزودم و سیر حکمت را در اروپا از عهد باستان تا زمان دکارت به اختصار در آن بازماندندم و به چاپ رساندم...».

البته این داستان متعلق به طبع قسمت نخست «سیر حکمت در اروپا» در سال ۱۳۱۰ است و همین طور که ذکر شد، فروغی در سال های۱۳۲۰ و ۱۳۳۰، قسمت دوم و سوم این اثر را نیز به زور طبع می آراید. در واقع فروغی «به ترغیب وزارت فرهنگ و استقبالی که از جلد اول سیر حکمت در اروپا تا زمان دکارت به عمل آمده بود، تاریخ فلسفه جدید از دکارت تا دوران خود را در دو جلد دیگر فراهم می کند.»

ساختار سیر حکمت

چاپ های پیشین کتاب «سیر حکمت در اروپا» در واقع شامل سه جلد و یک ضمیمه است. جلد اول شامل ۱۱ فصل است. در این جلد فروغی تاریخ فلسفه و علم را از حکمای پیش از سقراط تا دکارت و سه هفدهم میلادی به شکلی مجموع توضیح و تشریح می کند. فصل اول به حکمای پیش از سقراط مانند تالس، آنکسیمنس، هراکلیت، فیثاغورس و... می پردازد. فصول دوم و سوم تشریح دیدگاه های سقراط، افلاطون و ارسطو هستند. فصل سوم به بررسی ارسطو می پردازد. فصل چهارم دوران یونانی گری یا هلنیسم را که شامل فلسفه اپیکورو، کلی، رواقی و شکاکان است، بررسی می کند. فصول هفتم و هشتم به بررسی ظهور مسیحیت و فلسفه مدرسی (اسکولاستیک) می نگارد.»

سه شنبه ۲۲ مهر ۱۳۹۳ ۱۳۹۳شماره ۱۴۹۸

فرهنگستان

۷

«مکتب رندی حافظ» بررسی می شود

فرهنگستان: اصغر دادبه در ادامه درسگفتارهای مرکز فرهنگی شهر کتاب از مکتب رندی سخن خواهد گفت. یکی از مهم ترین و اساسی ترین اصطلاحات در شعر حافظ رند و رندی است که مکتب حافظ را مکتب رندی نامیده اند و بدون شناخت رندی، دشوار است که به جهان بینی و شناخت اندیشه و هنر حافظ راه یافت. رندی یا مکتب رندی عنوانی است که بر شیوه خاص تفکر حافظ و نیز بر مجموع آرا و عقاید این شاعری می توان اطلاق کرد؛ آرا و عقایدی که به زبان شعر رنده بیان شده است. سسی و یکمهی مجموعه درس گفتارهایی درباره حافظ روز چهارشنبه ۲۳ و ۳۰ مهر ساعت ۱۶:۳۰ به بررسی و شرح و تحلیل مکتب رندی حافظ اختصاص دارد که با سخنرانی اصغر دادبه در مرکز فرهنگی شهر کتاب واقع در خیابان شهید بهشتی، خیابان شهید احمد قصیر (بخارست)، نبش کوچه سوم برگزار می شود.



«میانی پیوسته نگری در سیره نگاری» بررسی می شود



پاکتچی پیش از این وبه همت گروه سیره معصومین (ع) پژوهشکده تاریخ اسلام آغاز شده است و با مباحثی در باب «میانی پیوسته نگری در سیره نگاری» ادامه خواهد یافت. این محث، ششبه ۲۶ مهرماه از ساعت ۱۷ تا ۱۹ در محل پژوهشکده تاریخ اسلام ارائه خواهد شد. این پژوهشکده در خیابان شهیدعباسپور تهران، خیابان رستگاران، کوچه شهروز شرقی، پلاک ۹ واقع شده است و علاقه مندان می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر و ثبت نام با شماره تلفن ۰۱۳۸۸۶۷۶۸۶ تماس حاصل کنند. یادآوری می شود، در جلسات پیش، مباحث «سیره نگاری و جنبه های کلامی»، «جایگاه و ماهیت شرح حال نگاری در سیره نگاری»، «اغراض سیره نگاری»، «کاربرد سیره» و «جایگاه جماعت شیعه و امت اسلامی در فهم سیره» مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.



«جستن بنیان عرف» برگزار می شود

مهر: نهمین نشست عمومی از سلسله نشست های پژوهشکده مطالعات فرهنگی با موضوع «جستن بنیان عرف؛ تاملی در نسبت فلسفه و فرهنگ؛ با سخنرانی مهدی معین زاده» عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی سه شنبه ۲۲ مهرماه ساعت ۱۷ در محل پژوهشکده مطالعات فرهنگی روایت برگزار خواهد شد. پژوهشکده مطالعات فرهنگی روایت در میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان کارگر شمالی، کوچه ادوارد براون، پلاک ۱۲ واقع و شرکت در این جلسات برای عموم علاقه مندان آزاد است.

نشر

«ماتر یالیسم دیالکتیکی» منتشر شد

کتاب «ماتریالیسم دیالکتیکی» نوشته هانری لوفور ترجمه آیدین ترکمه به همت انتشارات تیسرا وارد بازار نشر شد. این کتاب شامل دو بخش و یک مقدمه است که در بخش اول به تضاد دیالکتیکی، نقدی بر دیالکتیک هگل، ماتریالیسم تاریخی، ماتریالیسم دیالکتیکی و یکپارچگی دکترین پرداخته شده است. بخش دوم هم به موضوعاتی از قبیل تولید انسان، تحلیل تولید، فرآورد، کنشگری های یکپارچه سازی، بخش کنترل شده و کنترل نشده، دترمینیسم فیزیکی، دترمینیسم اجتماعی، انسان کامل، به سوی محتوای کامل اختصاص داده شده است. ماتریالیسم دیالکتیکی نقطه دسترسی بسیار مهمی به کل کار لوفور و پرورش و ویرایش ویژه او از مارکسیسم به شمار می رود. این کتاب را انتشارات تیسرا با قیمت ۱۰۵۰۰ تومان روانه بازار نشر کرده است.



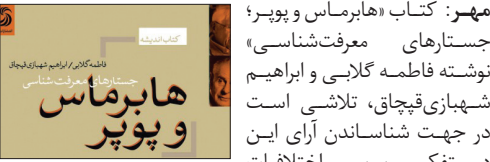
جلد دوم «اولین روز شمار جامع تاریخ عاشورا» منتشر شد



فارس: دومین مجلد از کتاب اولین روز شمار جامع تاریخ عاشورا از سوی انتشارات «ندای کادح» روانه بازار نشر شد. این مجلد به بررسی روز شمار قیام امام حسین(ع) از روز ۸ ذیحجه سال ۶۰ هجری قمری عصر روز تا سوعای سال ۶۱ هجری قمری پرداخته است. اثر حاضر توسط هیات تحریرره انجمن کادح به سرپرستی مهدی مومنی و زیر نظر صادق آئینه وند رئیس پژوهشگاه علوم انسانی ایران تالیف شده است. مجلد دوم این اثر با عنایت به حدود ۲۰۰ منبع دست اول تاریخ اسلام اعم از شیعه و سنی در چهار بخش اصلی تالیف شده است. ویرایش جلد اول این مجموعه که به بررسی حوادث ۱۵ رجب تا ۸ ذیحجه سال ۶۰ هجری قمری می پردازد نیز توسط انتشارات ندای کادح به چاپ رسیده است.



«هابرماس و پوپر؛ جستارهای معرفت شناسی» منتشر شد



مهر: کتاب «هابرماس و پوپر؛ جستارهای معرفت شناسی» نوشته فاطمه گلایی و ابراهیم شهبازی قیچاق، تلاشی است در جهت شناساندن آرای این دو متفکر و بررسی اختلافات آنان در عرصه فلسفه و جامعه شناسی. این کتاب شامل هفت فصل و یک پیش گفتار است. فصل اول کتاب به کلیاتی از جمله پرسش های پیش رو واکاوی مفاهیم اساسی، معرفت شناسی، کاربردپذیری، انواع دانش، معرفت شناسی در نگاه جامعه شناختی، معرفت شناسی، روش شناسی و معرفت شناسی در نگاه انتقادی می پردازد. در فصل دوم به معرفت شناسی هابرماس پرداخته شده و فصل سوم تحت عنوان معرفت شناسی کارل پوپر است. فصل چهارم با عنوان «هابرماس و پوپر؛ تحلیل های تبیینی-مقایسه ای» و فصل پنجم با عنوان «هابرماس و پوپر؛ مقایسه مکاتب دیدگاه ها» آمده است. فصل ششم این کتاب به رویکرد معرفت شناختی هابرماس و پوپر به علوم اجتماعی که شامل نقد پوپر؛ مقایسه مکاتب دیدگاه ها» آمده است. اختصاص داده شده و در فصل هفتم با عنوان «بزرگن هابرماس یا کارل پوپر» به نتایج بحث هابرماس و نتایج بحث پوپر پرداخته شده است. این کتاب به همت انتشارات تیسرا با قیمت ۱۱۰۰۰ تومان منتشر و روانه بازار نشر شده است.